

Gästriken

Gästrikedrottens Historiska Förening

Bankgiro: 5602-3559

Nr 2
Nov 2023
Årgång 33

Löparduell i terräng-DM. Det är självaste Henry Eriksson som utmanas av Stig Lundqvist, Gefle SGF (t v). Eriksson blev Guld-Henry efter sin seger på 1 500 m i London 1948. Talangen Stig Lundqvist uppmärksammades på sportsidorna för sin femte plats på distansen i OS-uttagningen 1948. Rikstränaren Gösse Holmér utrustade honom med träningsprogram med hopp om start i OS 1952. Men skador spolieade satsningen.

16 sidor – ett nytt späckat nummer

sid 2: Ordförandens inledningsord – och föreningsfakta.

sid 3: Medlemsinformation – med inbjudan till besök.

sid 4: Friidrotten stora nostalgikväll.

sid 5: Gävletjejen som hoppade längst i Sverige.

sid 6-7: Strömvalen – 100 år av idrott och historia.

sid 8-9: Repris – följ med "Krigarn" på stadsvandring.

sid 10-11: Den klassiska Gävleklubben som försvann.

sid 12: Så minns vi Nils Frölander.

sid 13: Årsmötet gick i fotbollens tecken.

sid 14: Doktorn bakom Tigernstipendiet.

sid 15: Föreningens arenakoll i Uppsala.

sid 16: Domare Carlsson minns – dubbelt upp, dessutom.

En spontan vandring i Gävleiddrottens spår

Jag har två fotbollsintresserade barnbarn som båda nästan lever för sporten. Nu är båda skadade med trasi-ga mensiklar och korsband. Det innebär att jag nästan fungerar som taxichaufför, utan taxameter, till stan för deras rehabilitering och träningar.

Jag kan inte bara sitta i bilen och vänta så jag bestämde mig för att promenera i stället. Det gällde ju att samla ihop minst 6000 steg per dag för att leva upp till socialstyrelsens mål.

Det fick bli en vandring i idrottens tecken genom Gävle. Starten skedde från Rådhusstorget där det inom några månader ska kunna åkas skridskor. Annat var det i början på 1900-talet då det var starten för ungdomarnas skidtävling med mycket snö och kyla.

Vandringen fortsatte längs Södra Kungsgatan och förbi Polhemsskolan, där vi skolungdomar utkämpade många handbollsmatcher i korpserien mot gamla gubbar i 40-årsåldern.

Sedan gick turen vidare längs Kaserngatan och sedan in på Parkvägen. Där kunde jag skymta Fjärran Höjdersbadet och den bakomliggande minigolfbanan och även fotbollsplan där flera ungdomsmatcher utkämpades i Milanserien.

Turen fortsatte sedan förbi Strömvallen där många bandymatcher och spontanmatcher utkämpades i kvällsmörkret, efter att läxorna avklarades.

Hann även jogga in på Strömvallen för att konstatera att utställningen om Strömvallen 100 år fortfarande står kvar och även att några padelbanor numera har tillkommit där inne nere-mot Gavleån.

Döm om min förvåning om inte där även fanns de vändkors som snurrade många varv då Gunder Hägg och Arne Andersson sprang på kolstybbens löparbanor.

Över Elektricitetsbron och sedan genom Boulognerskogen, där GHF genom Nisse Frölander och Bosse Nordlund lett flera stadsvandringar där de på ett livfullt sätt beskrivit tävlingar och rekord som sattes vid löpningar där i allén.

Sedan fick det bli en tur förbi militärskolan Borgarskolan, där jag tillbringade många år. Det blev nog nästan lika många timmar i gymnastiksalen som i lektionssalarna.

Nyligen genomförde vår medlem Ulf "Krigarn" Krström en mycket lyckad stadsvandring i Gefle IF:s spår och stannade till just här och medans vi stod där så dök friidrottssikonerna Mats Åkerlind och Erik Proos upp. Gamle skolkamraten och spjutkastaren Åke Nilsson var förstås med också.

Vandringen gick sedan vidare in mot centrum, över Testeboån, förbi Länsstyrelsen och till Brunnsparken vid Luthergatan. Där tillbringade vi, Stefan "Lill-Prosten" Karlsson, Christer Carlsson och jag, många timmar med ishockeymatcher på vår egenhändigt karade ishockeybana.

Matcherna blev många och långa och avslutades oftast med att våra föräldrar ropade att nu är det dags, vilket vi inte höll med om. Tillbaka till Rådhuset för att konstatera att barnbarnet fortfarande höll på med sin rehabilitering hos fysioterapeuten där i närhet.

Då hinner jag med en tur till och som går vidare genom Gamla Gävle. Där blir jag stående länge framför det fina pittoreska gröna huset på Nedre Bergsgatan 30.

Jag får en tår i ögat och minns alla fina stunder som jag och hela GHF fått oss till dels genom vår hedersordförande Nils Frölander, som somnade in under sommaren i en ålder av 91 år. Nisse var en stor glädjespridare och optimist av sällan skadat slag.

Han har betytt oerhört mycket för vår förening, vilket framgår av texten, på annat ställe här i tidningen Gästriken.

Nu plingar det till i telefonen. Det har kommit ett SMS som säger att jag är "klar nu" och står ! och väntar vid bilen på S:a Kungsgatan. Ungdomen ringer inte nu utan meddelar sig genom Sns, Facebook, Tik tok eller Messenger eller annat digitalt media.

Tacka vet jag förr i tiden då det ringdes, skickades vykort eller faxades. Men, det gäller nog att hänga med i utvecklingen, för den står inte still, och detsamma gäller för oss i vår förening. Så som ni vet så står vi med ett ben i den digitala världen och ett ben i den traditionella världen.

Ha det så bra och snart syns vi live på kommande medlemsmöte.

Gunnar Lindbom, ordförande

Gästrikeiddrottens Historiska Förening

GHF:s styrelse för 2023/24 (utsågs 21 april 2023)

Ordförande: Gunnar Lindbom, Idrottsallén 23 A, 806 49 Gävle 072-246 75 87 lindbom.gunnar@gmail.com

Vice ordf: Lillemor Forsberg, Stuvaregatan 15 1 tr, 803 02 Gävle 026-19 24 26, 070-673 42 93, gassarvet64@gmail.com

Sekreterare: Bo Nordlund, Strömsborgsvägen 8, 802 66 Gävle 070-680 65 99, bo.nordlund@telia.com

Kassör: Anita Hedberg, Bergsgatan 49, 802 66 Gävle 076-805 77 30, anitahedberg66@gmail.com

Ledamot: Lars Blomgren, Ringvägen 11, 811 52 Sandviken 070-542 14 95, lars.h.blomgren@telia.com

Ledamot: Jan-Åke Hedström, Åkerslundsvägen 20, 811 73 Årsunda 026/29 01 25, 070-307 41 07, janakehedstrom38@gmail.com

Ledamot: Anders Hedbom Västland 111 ,81594 Tierp 070-581 90 33, anders.hedbom@gmail.com

Valberedning: Carl-Ewert Olsson, Per Gustaf Florell, Ulf Krström

GHF Gästriken

Föreningens tidning utkommer två gånger om året

Ansvarig redaktör: Anders Hedbom
anders.hedbom@gmail.com – 070-581 90 33

Inbjudan till medlemsmöte

— besök på Forsbacka Gamla Bruk

Onsdag 22 november är det dags för medlemsmöte och studiebesök på Forsbacka Gamla Bruk.

Så här ser programmet ut:

■ **10.30:** Samling vid Café Labbis. GHF bjuder på fika.

■ **11.00:** Presentation av program.

Därefter guidad besök i gamla bruket och beskrivning av pågående integrationsprogram samt besök i Brukets Museum.

Äter till Café Labbis för visning av bildspel om Brukets visioner.

Forsbacka IK berättar om sin verksamhet

■ **Ca 13.00:** avslutar vi med en, på egen bekostnad, gemensam lunch på Café Labbis.

■ För vår planering behöver vi Din intresseanmälan (ej bindande) senast 13 nov till:

Jan-Åke Hedström tel 070-307 41 07

eller mejl janakehedstrom38@gmail.com

Lars Blomgren tel 070-542 14 95.

■ För bra hantering önskas förbeställd mat enligt vidstående meny.

■ Ta gärna med en vän, som också vill/kan bli medlem.

Välkomna till ett spännande besök!

Medlemsavgiften

Information om medlemsavgiften kommer i Gästriken våren 2024. Styrelsen arbetar med en uppdatering av medlemsregistret.

Missa inte!

Hösten 2024 planerar GHF ett besök på den nya Multiarenan i Sandviken.

Mer information kommer i vårens Gästriken.

Galetter är Matiga lyxiga Galetter (de är som pannkakor fast osötade) - de är gjorda på Bovetemjöl och är därmed glutenfria + laktosfri mjölk, ägg, vatten, salt och rapsolja. De är fyllda med himmelska ingredienser med underbara smaker och med en flört till det gamla bruket. (De går att få utan mjölk och ägg - bara säg till så fixar vi!)

Matiga & lyxiga Galetter 145 kr

1 Brukspatronans special

Kyckling, potatissallad, sommarsallad, avokado, babytomater, mangosås, vitlöksstänk, cashewnötter & persilja.

2 Storsjöfiskarns lyx

Räkor, skagensås med rom, ägg, sommarsallad, babytomater, gurka, citron & dill.

3 Järnlady

Lufttorkad skinka, mozzarella, saltorkade tomater, babytomater, sommarsallad, honung, flingsalt & valnötter.

4 Bruksarbetaren

Köttbullar, potatissallad, sommarsallad, babytomater, saltgurka, kryddstänk, med majonäsgurka & lingonsylt på sidan av.

5 Vännens vegetariska

Chevré eller Mozzarella, riven parmesan, saltorkade tomater, babytomater, sommarsallad, honung, flingsalt & valnötter

Galetter 90 kr

6 Kyckling, sommarsallad, babytomater, mangosås & persilja.

7 Ägg, skagensås, sommarsallad, babytomater, gurka, citron & dill.

8 Rökt skinka, riven ost, babytomater, sommarsallad, persilja & vitlöksås.

9 Vegetarisk med skivad ost, sommarsallad, babytomater, gurka, vitlöksdressing & persilja.

Barn Galette 65 kr (en mindre Galette)

10 Kvack Kvack Kyckling, potatissallad, sommarsallad, babytomater

11 Muu Muu Köttbullar, riven ost, babytomater, sommarsallad

12 Nöff Nöff Skivad ost, rökt skinka, sommarsallad, babytomater, gurka & potatissallad

Crêpes är Tunna och Söta Dessert Crêpes (som pannkakor fast annorlunda) Unna dig en dag med extra njutning och tillåt dig att frossa i godsaker i denna vackra miljö.

Lyxdessert Crêpes 125 kr

13 Somnardröm Jordgubbar, banan, kiwi, glass, grädde, maräng, marshmallows, nutella, chokladsås, sirap & mandelspån.

14 Fruktfrossa Kryte med banan, kiwi, jordgubbar, glass, maräng, chokladsås, sirap & mandelspån.

Esbjörn Nordlund vinner korta häcken i Upplandsmatchen på Studenternas i Uppsala före Bosse Tranberg och "Stickan" Hedström.

Välbesökt nostalgikväll med friidrottsveteraner på Silvanum

Ni vet alla att tiden går fort när man har roligt tillsammans. Mats Åkerlind och jag insåg för något år sedan att vi hade varit aktiva som ledare inom svensk friidrott i över 50 år.

Den mesta tiden inom Gefle IF, men även inom distriktet, regionen och nationellt inom Svenska Friidrottsförbundet. Mats verkade även internationellt.

Vi funderade på att skriva en bok tillsammans, men beslutade att i stället samla ihop så många legendariska friidrottsledare, tränare och aktiva från distriktet som möjligt.

Vi hade redan gjort så tidigare åren 2010 och 2014. Vi skickade ut en inbjudan via facebook och startade en FB-grupp.

Furusalen på Silvanum fylldes till sista plats med forna landslagsmän och SM-medaljörer i början på december 2022.

GIF:s späckade 140 års jubileumsevenemang innehöll Lars-Vidar Ströms sevärd film om ledaren "Guld-Henry" Eriksson och Stora DM på Stållringen i Hofors 1966.

Åke Nilsson berättade om hur han snarare fick hjälpa Ricky Bruch än att förbereda sig själv inför OS-finalen i spjut i Mexiko City.

Bosse Rosengren mindes förstås att han, som grenledare under VM i Göteborg, signerade Jonathan Edwards båda världsrekord i tresteg.

Gefle IF har anordnat många arrangemang på Gunder Häggstadion. Stora SM 2002 rankades före GD/GIF-olympiaden, Våruset, Gefle Dagblad-galorna, Europacupen, inomhus-SM och U23-EM.

"Nostalgikvällen" avslutades med en parentation över alla som har lämnat oss under åren.

Tidsprogrammet sprack naturligtvis all världens väg. Gästerna kom från när och fjärran och många hade inte träffats på över 30 år.

Bosse Tranberg anammade vår idé och bjöd efteråt hem till sig sina klubbkompisar i IK Akilles för en fika. Man behöver inte göra allt så stort.

Erik Proos

Samma gäng träffades under "Nostalgikvällen" på Silvanum. Stig "Stickan" Hedström, Esbjörn Nordlund och Bosse Tranberg.

Siv Dahlgren hoppade alltid barfota och förutom världsrekordet tog hon SM-guld vid tre tillfällen. Den här bilden visar femtonåringens segerhopp vid tävlingarna i Malmö 1941.

Ingen hoppade längre än Siv

Det fanns en gång en flicka i Gävle som kunde hoppa jämfota längre än alla andra kvinnor i hela världen. Hon hette Siv Dahlgren, var bara femton år och gick på läroverket, nuvarande Vasaskolan.

I dag har Sivs idrottsgren – längdhopp utan anlopp – för länge sedan förpassats till idrottens skräpkammare. Och Siv själv gick ur tiden 2014, 88 år gammal.

Ett par år tidigare träffade jag henne och förundrades över hur spänstigt det såg ut när hon reste sig upp ur soffan för att med raska kliv gå fram till bokhyllan och hämta en pärm med gamla tidningsklipp.

”Barfotatösen från Gävle sätter världsrekord” löd en av rubrikerna, och ett referat från Stockholms stadion någon gång i början av 1940-talet illustrerades med en fartfylld bild där Siv flög genom luften.

Nu var Siv Dahlgren, som hette Löwbeer i efternamn sedan 1950, inte den som gjorde något väsen av sin korta men framgångsrika idrottskarriär.

– Äsch, svarade hon när jag bad henne berätta. Det där var inte så märkvärdigt, utan mest en rolig grej när man gick i skolan. Flera av mina väninnor höll också på med längdhopp, det var väldigt populärt i Gävle på den tiden, både med och utan ansats.

Men ingen hoppade väl så långt som du?

– Nej, medgav hon. Jag flög nog iväg lite längre än de andra flickorna ...

Ja, det kan man verkligen påstå. Redan 1939 vann Siv skolungdomens tävlingar på Stockholms stadion både i längdhopp utan

ansats och i höjdhopp med ansats. Och två år senare ställde hon upp i riktiga friidrotts-SM, bara femton år gammal. Där vann hon stående längd överlägset med ett skutt på 267 centimeter, vilket var nästan fem centimeter längre än amerikanskan Dorothy Lyfords världsrekord från 1933.

– Men det hade jag ingen aning om då, berättade hon. Jag tror det var en journalist som talade om för mig att jag hoppat längst i världen.

I november 1941, några veckor innan Siv fyllde sexton, arrangerade Sandvikens IF en inomhusgala där man i reklamen ropade ut att hon skulle försöka slå sitt eget världsrekord.

Det gjorde hon också, redan i första hoppet som uppmättes till 271 centimeter. Men det visade sig att det nya världsrekordet inte kunde godkännas eftersom arrangörerna glömt att utlysa tävlingen i laga ordning!

Då blev du väl arg och ledsen?

– Nej då! Jag blev bjuden på choklad och bakelser och jag minns att jag inte ens behövde betala resan från Gävle till Sandviken.

Siv tog ytterligare två SM-guld och ett silver i sin lite udda sportgren. Som mest landade hon på 275 centimeter.

Ibland hoppade hon även med ansats och då blev det ju en bit längre.

Ett tag hade hon svenska rekordet i vanligt längdhopp för ”skolungdom, äldre flickor”. Det löd på 5,27 meter.

Men redan 1944 var det sluthoppat. Då tog Siv studenten och fick annat att tänka på.

Ulf Ivar Nilsson